

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 521/2017-35

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 20. decembra 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészárosa o sťažnosti obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátskou kanceláriou [REDACTED], [REDACTED], v mene ktorej koná advokát [REDACTED], ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd výrokom III uznesenia Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 5 Er 533/2015 zo 14. marca 2016 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, za účasti Okresného súdu Žiar nad Hronom, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo obchodnej spoločnosti [REDACTED] podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd výrokom III uznesenia Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 5 Er 533/2015 zo 14. marca 2016 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, porušené boli.

2. Výrok III uznesenia Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 5 Er 533/2015 zo 14. marca 2016 zrušuje a vec vracia v rozsahu zrušenia Okresnému súdu Žiar nad Hronom na ďalšie konanie.

3. Obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] priznáva úhradu trov konania v sume 551,19 € (slovom päťstopäťdesiatjeden eur a devätnásť centov), ktorú jej je Okresný súd Žiar nad Hronom povinný vyplatiť na účet jej právnej zástupkyne advokátskej kancelárie [REDAKOVANÉ], do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. júna 2016 osobne doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátskou kanceláriou [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], v mene ktorej koná advokát [REDAKOVANÉ], ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Žiar nad Hronom (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Er 533/2015 (ďalej len „napadnuté konanie“) a výrokom III jeho uznesenia zo 14. marca 2016 (ďalej len „napadnutý výrok uznesenia zo 14. marca 2016“).

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľka bola účastníčkou exekučného konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 5 Er 533/2015 v procesnom postavení oprávnenej. Na základe návrhu na vykonanie exekúcie zo 4. augusta 2015 podaného 5. mája 2015 pôvodnou oprávnenou (obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ])

proti povinnej (obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ]) sa na exekútorskom úrade pôvodného súdneho exekútora [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „pôvodný súdny exekútor“), začalo exekučné konanie sp. zn. EX 495/2015 o vymoženie sumy 90 527,72 € s príslušenstvom na podklade exekučného titulu – platobného rozkazu okresného súdu sp. zn. 16 Rob 639/2014 z 25. novembra 2014. Dňa 5. augusta 2015 podal pôvodný súdny exekútor okresnému súdu žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ktoré mu bolo udelené 17. augusta 2015.

Sťažovateľka uvádza, že pred vydaním poverenia pôvodnému súdnemu exekútorovi povinná čiastočne uhradila pohľadávku (v sume 5 325 €), čo vyplýva z návrhu pôvodnej oprávnenej na zmenu návrhu na vykonanie exekúcie z 21. októbra 2015.

Z dôvodu postúpenia pohľadávky z pôvodnej oprávnenej na sťažovateľku bol podaný návrh na pripustenie zmeny účastníka exekučného konania a zmenu súdneho exekútora, ktorému okresný súd uznesením sp. zn. 5 Er 533/2015 z 11. novembra 2015 vyhovel v celom rozsahu, pričom vykonaním exekúcie poveril súdneho exekútora [REDAKOVANÉ] (ďalej len „nový súdny exekútor“).

Sťažovateľka podala novému súdnemu exekútorovi 19. januára 2016 návrh na zastavenie exekúcie, ktorý bol 15. februára 2016 doručený okresnému súdu spolu so žiadosťou o zastavenie konania bez rozhodnutia o trovách nového súdneho exekútora.

Dňa 29. februára 2016 nový súdny exekútor doručil okresnému súdu vyčíslenie trov exekúcie pôvodným súdnym exekútorom a exekučný spis vedený pôvodným súdnym exekútorom pod sp. zn. EX 495/2015. Nový súdny exekútor okresný súd osobitne upozornil na nevyhnutnosť aplikácie § 47 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“), keďže pri vyúčtovaní trov exekúcie pôvodným súdnym exekútorom došlo k nesprávne uvedenému dátumu čiastočnej úhrady pohľadávky povinnou, a teda aj k nesprávnemu vyúčtovaniu trov exekúcie. Exekučný spis vedený novým súdnym

exekútorom pod sp. zn. EX 197/2016 bol okresnému súdu doručený 7. marca 2016. Dňa 18. apríla 2016 nový súdny exekútor doručil okresnému súdu urgenciu rozhodnutia o zastavení exekúcie a opätovne poukázal na nevyhnutnosť aplikácie § 47 ods. 3 Exekučného poriadku.

Okresný súd napadnutým uznesením exekúciu vedenú pod sp. zn. 5 Er 533/2015 zastavil, novému súdnemu exekútorovi nepriznal náhradu trov exekúcie a sťažovateľke uložil povinnosť nahradiť pôvodnému súdnemu exekútorovi trovy exekúcie v sume 1 446,06 € do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

Sťažovateľka vychádzajúc z vyúčtovania trov exekúcie pôvodným súdnym exekútorom argumentuje, že je zrejmé, že si „*uplatnil nárok na odmenu vo výške 20 % zo sumy 5.325,- € ako sumy údajne vymoženej od povinného dňa 11. 09. 2015, t. j. vo výške 1.065,- € bez DPH. Ako však vyplýva z predložených dôkazov, k úhrade vo výške 5.325,- € došlo dňa 11. 08. 2015 a nie dňa 11. 09. 2015 t. j. pred vydaním poverenia pôvodnému súdnemu exekútorovi konajúcim súdom, tak ako na to správne pred rozhodnutím konajúceho súdu poukázal nový súdny exekútor.*“.

Sťažovateľka vychádzajúc z dikcie § 47 ods. 3 Exekučného poriadku uvádza, že „*... nakoľko k čiastočnej úhrade vo výške 5.325,- €, z ktorej si súdny exekútor vypočítal svoju odmenu, došlo pred vydaním poverenia súdnemu exekútorovi, v súlade s vyššie citovaným ustanovením § 47 ods. 3 EP má tento súdny exekútor nárok len na náhradu účelne vynaložených hotových výdavkov (k spísaniu návrhu nedošlo zo strany súdneho exekútora, ale právnej zástupkyne pôvodného oprávneného). Pokiaľ napriek uvedenému konajúci súd priznal pôvodnému súdnemu exekútorovi náhradu trov exekúcie v rozsahu odmeny vyčíslenej v rozpore s týmto ustanovením EP, uložením povinnosti sťažovateľovi (novému oprávnenému) nahradiť túto odmenu pôvodnému súdnemu exekútorovi tak jednoznačne došlo k porušeniu základných, Ústavou SR garantovaných práv na spravodlivé prejednanie veci, práva domáhať sa ochrany svojich práv na nezávislom a nestrannom súde, ako aj práva na rešpektovanie zásady rovnosti účastníkov konania...*“.

Podľa sťažovateľky došlo napadnutým výrokom uznesenia okresného súdu zo 14. marca 2016 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, k porušeniu v sťažnosti označených práv zaručených ústavou a dohovorom, „pričom práva uplatnené súdnym exekútorom v rozpore so zákonom boli neodôvodnene nadradené najmä, ale nielen zásade spravodlivého prejednávania veci a rovnosti účastníkov, v dôsledku čoho je sťažovateľ týmto rozhodnutím poškodený na svojich základných, Ústavou Slovenskej republiky ako aj medzinárodnou zmluvou garantovaných právach“.

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie o nej rozhodol nálezom, ktorým vysloví porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní a napadnutým výrokom uznesenia sp. zn. 5 Er 533/2015 zo 14. marca 2016, zruší napadnutý výrok uznesenia okresného súdu sp. zn. 5 Er 533/2015 zo 14. marca 2016 a vec vráti okresnému súdu na ďalšie konanie a zároveň rozhodne o úhrade trov konania, ktoré sťažovateľke vznikli v súvislosti s konaním o jej sťažnosti pred ústavným súdom.

Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 521/2017-16 z 12. septembra 2017 prijal sťažnosť sťažovateľky na ďalšie konanie.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľky a predsedu okresného súdu, aby sa vyjadrili, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Právny zástupca sťažovateľky a predseda okresného súdu ústavnému súdu oznámili, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Predseda okresného súdu v reakcii na výzvu o vyjadrenie k sťažnosti doručil ústavnému súdu 14. augusta 2017 podanie, prílohou ktorého bolo vyjadrenie zákonnej sudkyne konajúcej vo veci sťažovateľky, v ktorom sa predovšetkým uvádza:

„Oprávnený v sťažnosti uvádza, že súd nemal priznať súdnemu exekútorovi odmenu vo výške 20 % zo sumy 5 325 € ako sumy údajne vymoženej od povinného, nakoľko k úhrade

sumy 5 325 € došlo dňa 11. 08. 2015, t. j. pred vydaním poverenia pôvodnému súdnemu exekútorovi konajúcim súdom. Súd poukazuje na skutočnosť, že exekučné konanie začalo dňa 05. 08. 2015, a to doručením návrhu na vykonanie exekúcie pôvodnému súdnemu exekútorovi a k vymoženiu pohľadávky došlo po začatí exekučného konania, a preto súdnemu exekútorovi vznikol nárok na náhradu odmeny, ako aj hotových výdavkov. Súd zároveň poukazuje na skutočnosť, že oprávnený v návrhu na zastavenie exekúcie ani len nespomenul to, čo namieta v sťažnosti, t. j. že povinný údajne uhradil pohľadávku pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie, čo však zistil až po takmer siedmich mesiacoch, a dovtedy súdny exekútor vykonával exekúciu, a preto súd i naďalej zastáva názor, že súdnemu exekútorovi vznikol nárok na odmenu a náhradu hotových výdavkov tak, ako uviedol v uznesení č. k. 5 Er/533/2015-38 zo dňa 14. 03. 2016, a preto považuje sťažnosť oprávneného za nedôvodnú.“

Prípisom z 19. októbra 2017 ústavný súd v súlade s § 51 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vyzval účastníka exekučného konania vedeného okresným súdom v konaní sp. zn. 5 Er 533/2015 v procesnom postavení povinného (ďalej len „dotknutá osoba“), aby sa v lehote 10 dní od doručenia prípisu vyjadril k sťažnosti. Dotknutá osoba sa k sťažnosti v určenej lehote ani do dňa rozhodnutia ústavného súdu o nej nevyjadrila.

Reagujúc na vyjadrenie okresného súdu k sťažnosti právny zástupca sťažovateľky v podaní doručenom ústavnému súdu 5. decembra 2017 predovšetkým uviedol:

«V prvom rade je potrebné poukázať na fakt, že návrh oprávneného na zastavenie exekúcie nepredložil Okresnému súdu Žiar nad Hronom súdny exekútor [REDAKOVANÉ], ale súdny exekútor [REDAKOVANÉ]. Uznesením Okresného súdu Žiar nad Hronom zo dňa 11. 11. 2015 pod sp. značkou 5 Er/533/2015-26 totiž v predmetnej veci došlo k zmene súdneho exekútora. [REDAKOVANÉ] bol z vykonávania predmetnej exekúcie vylúčený a jej vykonávaním bol poverený práve [REDAKOVANÉ]. Už na základe predmetného uznesenia vznikla [REDAKOVANÉ] povinnosť vyčíslit' svoj nárok v časti trov exekúcie súdneho exekútora. Podľa § 44 ods. 11 zákona Národnej rady

Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „exekučný poriadok“) účinného ku dňu zmeny súdneho exekútora: „Súd v rozhodnutí o zmene exekútora podľa odseku 10 zároveň vykonaním exekúcie poverí exekútora, ktorého navrhne oprávnený, a vec mu postúpi spolu s exekučným spisom súdneho exekútora, ktorý bol vykonaním exekúcie pôvodne poverený. Účinky pôvodného návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie zostávajú zachované. Trovy exekúcie pôvodného exekútora sa vypočítajú tak, ako keby došlo k zastaveniu exekúcie.“

Ten tak však učinil až v súvislosti so zastavením exekúcie, a to podaním doručeným [REDAKOVANÉ] dňa 19. 02. 2016. Pokiaľ teda exekučný súd nerozhodol o výške trov pôvodného súdneho exekútora v uznesení, ktorým bol tento z exekúcie vylúčený, bolo v súlade so zákonom, aby mu pri zastavení exekúcie súd trovy nepriznal, nakoľko si ich pôvodný súdny exekútor pri zmene neuplatnil. Exekučný poriadok totiž jednoznačne ráta s výpočtom trov pôvodného exekútora už v čase zmeny exekútora.

K ďalšej časti vyjadrenia predsedu Okresného súdu Žiar nad Hronom, sp. značka Spr. A/630/2017 zo dňa 8. augusta 2017 sťažovateľka uvádza, že je síce pravdou, že exekučné konanie začína podaním návrhu na vykonanie exekúcie /05. 08. 2015/, to ale nie je dátum vzniku nároku súdneho exekútora na odmenu. V súlade s § 47 exekučného poriadku:

„Upovedomenie o začatí exekúcie § 47 (3)

Ak povinný uhradí pohľadávku po začatí exekučného konania skôr, ako mu uplynie lehota na podanie námietok, má exekútor nárok na náhradu trov konania vo výške ustanovenej osobitným predpisom v rovnakom rozsahu ako v prípade upustenia od vykonania exekúcie. Do doručenia poverenia súdu na vykonanie exekúcie má však exekútor nárok iba na odmenu za spísanie návrhu na vykonanie exekúcie a nárok na náhradu účelne vynaložených hotových výdavkov.“

Z uvedeného znenia právnej úpravy vyplývajú dve nasledovné skutočnosti:

a) do momentu doručenia poverenia súdu na vykonanie exekúcie nemá súdny exekútor nárok na odmenu (s výnimkou odmeny za spísanie návrhu na vykonanie exekúcie, čo nie je prípad namietaného porušenia práv sťažovateľky). Poverenie na vykonanie exekúcie bolo [REDAKOVANÉ] Okresným súdom Žiar nad Hronom ešte len

vydané dňa 17. 08. 2015. V žiadnom prípade mu nemohlo byť teda poverenie doručené už dňa 11. 08. 2015 tak, aby mu vznikol nárok na odmenu z platby 5.325,- Eur pripísanej od povinného priamo oprávnenému dňa 11. 08. 2015;

b) do momentu uplynutia lehoty na podanie námietok má súdny exekútor nárok na náhradu trov konania v rovnakom rozsahu, ako v prípade upustenia od vykonania exekúcie. V súlade s § 4 a nasl. vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky zo 7. decembra 1995 č. 288/1995 Z. z. o odmenách a náhradách súdnych exekútorov v znení účinnom do 31. 3. 2017: „Základom na určenie odmeny súdneho exekútora za výkon exekučnej činnosti pri exekúcii na peňažné plnenie je výška vymoženej pohľadávky, ak ďalej nie je ustanovené inak“

„Odmena súdneho exekútora je 20 % zo základu na jej určenie, najmenej však 33,19 eura a najviac 33 193,92 eura.“

„Ak súdny exekútor upustí od vykonávania exekúcie podľa § 46 ods. 3 zákona, patrí mu 50 % z odmeny vypočítanej podľa odseku 1.“

Povinný si Upovedomenie o začatí exekúcie prevzal dňa 08. 09. 2015. Lehota na podanie námietok je 14 dní odo dňa jeho prevzatia. Táto lehota povinnému uplynula dňa 22. 9. 2015. Do 22. 9. 2015 pôvodnému súdnemu exekútorovi nemohol vzniknúť nárok na odmenu vo výške 20 % zo sumy 5.325,-Eur tak, ako si ju tento nárokuje a tak, ako mu bola aj porušovateľom priznaná. Už v samotnom vyčíslení trov exekúcie súdneho exekútora zo dňa 15. 02. 2016 sa uvádza, že suma 5.325,- Eur bola celou čiastkou vymoženou v predmetnom exekučnom konaní a že táto bola oprávnenému poukázaná už dňa 11. 09. 2015, teda už z uvedeného vyplýva, že súdnemu exekútorovi nemohol vzniknúť nárok na takú odmenu, ako si uplatnil a aká mu bola priznaná, keďže sa jedná o dátum pred 22. 09. 2015 a po 22. 09. 2015 nebola nijaká čiastka v exekučnom konaní vymožená, ani dobrovoľne uhradená - navyše pôvodný súdny exekútor, ani účastníci exekučného konania, ani samotný porušovateľ takúto skutočnosť ani netvrdia;

Pokiaľ napriek uvedenému konajúci súd priznal pôvodnému súdnemu exekútorovi náhradu trov exekúcie v rozsahu odmeny vyčíslenej v rozpore s týmto ustanovením EP, uložením povinnosti sťažovateľovi (novému oprávnenému) nahradiť túto odmenu pôvodnému súdnemu exekútorovi, tak jednoznačne došlo k porušeniu základných, Ústavou SR garantovaných práv sťažovateľky.

Na uvedené je potrebné dbať o to dôslednejšie, že proti rozhodnutiu o trovách exekúcie nebol podľa právnej úpravy platnej v rozhodnom čase /a nie je ani v súčasnosti/ prípustný opravný prostriedok ani dovolanie. Do právneho poriadku tak bolo zavedené jednoinštančné rozhodovanie, kde akékoľvek pochybenie konajúceho súdu má za následok, že subjekt, ktorého práva boli porušené, sa dostáva do situácie, že nemá možnosť využitia riadneho opravného prostriedku. Práve preto považuje sťažovateľka za nedôvodný argument porušovateľa, že v návrhu na zastavenie exekúcie sťažovateľka nespomenula, kedy povinný uhradil pohľadávku. Porušovateľ bol na uvedené upozornený prípisom súdneho exekútora [REDAKOVANÉ] zo dňa 19. 2. 2016, čo však úplne odignoroval a napriek tomu rozhodol v rozpore so zákonom. Uvedené závery navyše vyplývajú aj z vyúčtovania samotného pôvodného súdneho exekútora [REDAKOVANÉ]. Aj keby však súd špecificky nikým upozornený nebol, to ho nijako nezbavuje povinnosti rozhodovať v súlade so zákonom. Nemožno spravodlivo požadovať od účastníkov exekučného konania, aby exekučnému súdu vykladali ustanovenia zákona. Takisto nie je možné sa stotožniť s argumentom porušovateľa, že sťažovateľ uvedené skutočnosti zistil až po siedmich mesiacoch, dovtedy exekútor riadne konal, a preto mu vznikol nárok na odmenu. Pre vznik nároku na odmenu je dôležitá vymožená čiastka a jej dátum a nie to, koľko mesiacov exekútor konal, v prípade, keď nič nevymohol. Sťažovateľ sa stal účastníkom konania až dňom 06. 01. 2016 /momentom právoplatnosti vyššie citovaného Uznesenia Okresného súdu Žiar nad Hronom zo dňa 11. 11. 2015 pod sp. značkou 5 Er/533/2015-26/, pôvodný súdny exekútor svoje trovy vyčíslil až 16. 02. 2016 a už podaním zo dňa 19. 2. 2016 bol porušovateľ upozornený, že tieto neboli vyčíslené v súlade so zákonom. Nijaká lehota 7 mesiacov teda v danom prípade neuplynula.»

Sťažovateľka si zároveň uplatnila úhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom v celkovej sume 561,80 €.

Vzhľadom na oznámenia právneho zástupcu sťažovateľky a predsedu okresného súdu, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, pretože dospel k záveru, že od neho nebolo možné očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka sa na základe sťažostnej argumentácie popísanej v časti I tohto uznesenia domáha, aby ústavný súd vyslovil porušenie jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým výrokom uznesenia okresného súdu zo 14. marca 2016 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu.

II.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

Kľúčová časť sťažostnej argumentácie sťažovateľky je sústredená na námietky smerujúce k vysloveniu porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

Z doterajšej ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

neexistujú zásadné odlišnosti (m. m. II. ÚS 71/97), čo umožňuje, aby sa ich namietané porušenie preskúmavalo spoločne.

Sťažovateľka formuluje výhrady proti vyúčtovaniu trov exekúcie pôvodným súdnym exekútorom, pričom v tejto súvislosti namieta nesprávnosť okresným súdom zisteného skutkového stavu a z toho vyplývajúcu nesprávnosť aplikácie príslušných právnych noriem. Zdôrazňuje, že uplatnenie nároku na odmenu v sume 20 % z vymoženej sumy 5 325 € pôvodným súdnym exekútorom nemá reálny základ, keďže k zaplateniu tejto sumy došlo 11. augusta 2015, t. j. pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie, na čo bol okresný súd upozornený aj novým súdnym exekútorom.

V nadväznosti na skutočnosť, že výhrady sťažovateľky smerujú proti výroku o náhrade trov exekúcie, ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie o náhrade trov konania je integrálnou súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže rozhodnutím, ako aj postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu (obdobne II. ÚS 56/05). Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (Robins c. Spojené kráľovstvo z 23. 9. 1997).

Ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre opakovane zdôrazňuje, že jeho úlohou nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne ľudsko-právnou medzinárodnou zmluvou. Posúdenie skutkovej otázky všeobecným súdom by sa mohlo stať predmetom prípadnej kritiky zo strany ústavného súdu len v prípade, ak by závery, ktoré všeobecný súd zo zisteného skutkového stavu vyvodil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne (I. ÚS 17/01). Ústavný súd považuje za protiústavné a arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie

je úplne odchylné od veci samej, alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Ústavný súd ďalej poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Každý má právo, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne súladne interpretovaná, platná a účinná právna norma (IV. ÚS 77/02).

Ústavný súd vo svojej judikatúre tiež opakovane pripomína, že nezávislé rozhodovanie všeobecných súdov sa má uskutočňovať v ústavou a zákonom ustanovenom procesnoprávnom, ako aj hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec súdneho rozhodovania tvoria predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu, ktoré sú vyvoditeľné z čl. 46 a nasl. ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Všeobecný súd by mal v argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z toho, že práve on má poskytovať v občianskom súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (napr. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09).

Ústavný súd opakovane akcentuje, že súčasťou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je podľa stabilnej judikatúry ústavného súdu (PL. ÚS 21/00, I. ÚS 5/00, II. ÚS 143/02, IV. ÚS 292/04) aj nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie podľa Exekučného poriadku. Aj podľa názoru

Európskeho súdu pre ľudské práva by právo na súdnu ochranu zostalo iluzórnym, keby vnútroštátny právny poriadok umožňoval, aby konečné súdne rozhodnutie ostalo „neúčinné“ na ujmu jedného z účastníkov súdneho konania. Výkon rozsudku alebo rozhodnutia súdu treba považovať za integrálnu súčasť práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru (obdobne III. ÚS 15/03). Preto pri postupe všeobecných súdov treba dbať na to, aby zabezpečili taký prístup k súdnej ochrane v exekučnom konaní, ktorý nie je diskriminačný bez primeraných a objektívne zdôvodniteľných okolností, ktoré vyplývajú priamo zo zákona (m. m. II. ÚS 143/02).

Uvedené zásady vzťahov ústavného súdu a všeobecných súdov pri ochrane ústavnosti, ktoré možno vyvodiť z doterajšej konštantnej judikatúry ústavného súdu, boli relevantné aj v preskúmvanej veci sťažovateľky, pričom úlohou ústavného súdu bolo zistiť, či výrok III napadnutého uznesenia okresného súdu a postup predchádzajúci jeho vydaniu sú z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné.

Výrokom III napadnutého uznesenia okresného súdu bola sťažovateľka zaviazaná na náhradu trov konania pôvodnému súdnemu exekútorovi v sume 1 446,06 €.

V odôvodnení uznesenia sp. zn. 5 Er 533/2015 zo 14. marca 2016 okresný súd k jeho výroku III napadnutého uznesenia (napadnutého sťažnosťou sťažovateľky) predovšetkým uviedol:

„V zmysle § 203 ods. 1 Exekučného poriadku a v zmysle vyhlášky č. 288/1995 Z. z. o odmenách a náhradách súdnych exekútorov súd súdnemu exekútorovi [REDAKOVANÉ] priznal náhradu trov exekúcie v celkovej výške 1 446,06 € vrátane DPH vo výške 241,01 €. Uvedená odmena predstavuje

A) odmena za výkon exekučnej činnosti (§ 5 ods. 1 cit. vyhl.): 20 % z vymoženej sumy (z 5 325 €) = 1 065 € + 213 € DPH

B) podľa § 22 a § 23 – hotové výdavky = 140,05 € + 28,01 € s DPH

<i>Znalecký posudok</i>	<i>100 €</i>
<i>Poštovné</i>	<i>39,35 €</i>
<i>Poplatok banky</i>	<i>0,70 €.</i>

Z citovanej časti napadnutého uznesenia vyplýva, že okresný súd pri rozhodovaní o náhrade trov exekučného konania priznal pôvodnému súdnemu exekútorovi okrem iných náhradu zodpovedajúcu odmene za výkon exekučnej činnosti v sume 20 % z vymoženej sumy 5 325 €, t. j. 1 278 € (1 065 € + 213 €).

Podľa názoru ústavného súdu môže k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie nepochybne dôjsť aj vtedy, ak všeobecný súd pri formulovaní skutkových záverov opomenie určitú (a pritom nie bezvýznamnú) časť skutkových zistení, ktoré vyšli v konaní najavo, a to zvlášť vtedy, ak na ne príslušný všeobecný súd bol upozornený, resp. ich niektorý z účastníkov konania namietal.

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že nový súdny exekútor pred vydaním napadnutého uznesenia okresný súd upozornil v podaní, ktoré mu doručil 29. februára 2016 (napadnuté uznesenie okresný súd vydal 14. marca 2016), na skutočnosť, že z exekučného spisu, ktorý bol okresnému súdu zároveň zaslaný vyplýva, že suma 5 325 € bola oprávnenému uhradená 11. augusta 2015, a nie až 11. septembra 2015, t. j. pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie a jeho doručením súdnemu exekútorovi (poverenie okresného súdu na vykonanie exekúcie bolo vydané 17. augusta 2015 a pôvodnému súdnemu exekútorovi doručené 26. augusta 2015). Nový súdny exekútor zároveň v označenom podaní poukázal na znenie § 47 ods. 3 Exekučného poriadku.

V súlade s § 47 ods. 3 Exekučného poriadku v znení platnom a účinnom v čase rozhodovania okresného súdu ak povinný uhradí pohľadávku po začatí exekučného konania skôr, ako mu uplynie lehota na podanie námietok, má exekútor nárok na náhradu trov konania vo výške ustanovenej osobitným predpisom v rovnakom rozsahu ako v prípade upustenia od vykonania exekúcie. Do doručenia poverenia súdu na vykonanie exekúcie má však exekútor nárok iba na odmenu za spísanie návrhu na vykonanie exekúcie a nárok na náhradu účelne vynaložených hotových výdavkov.

Podanie doručené okresnému súdu 29. februára 2016 obsahovalo skutočnosť, ktorá bola pre rozhodnutie okresného súdu vo veci náhrady trov príslušného exekučného konania podstatná, konkrétne išlo o skutočnosť, že suma 5 325 €, z ktorej okresný súd vychádzal pri výpočte odmeny pôvodnému súdnemu exekútorovi, bola oprávnenému uhradená 11. augusta 2015, a nie až 11. septembra 2015, t. j. pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie a jeho doručením súdnemu exekútorovi, čo by odôvodňovala aplikácia § 47 ods. 3 Exekučného poriadku. Už len pre úplnosť bez nutnosti opakovať už uplatnenú argumentáciu ústavný súd odkazuje na relevantnú časť vyjadrenia sťažovateľky, ktorú uviedla vo svojom podaní doručenom ústavnému súdu 5. decembra 2017 k § 47 ods. 3 Exekučného poriadku, z ktorého vyplýva, že do momentu doručenia poverenia súdu na vykonanie exekúcie nemá súdny exekútor nárok na odmenu „z vymoženej sumy“ (okrem odmeny za spísanie návrhu).

Okresný súd na túto podstatnú skutočnosť spôsobom nereagoval vôbec a zo strany nového súdneho exekútora namietanú časť relevantných skutkových zistení vo svojom rozhodnutí nevyhodnotil bez toho, že by napr. poukázal na ich bezvýznamnosť či irelevantnosť.

Uvedeným spôsobom sa okresný súd dopustil svojvôle, ktorá má za následok porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Z uvedených dôvodov ústavný súd dospel k záveru, že výrokom III napadnutého uznesenia okresného súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu)

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže

prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie.

Podľa § 56 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde ak sa základné právo alebo sloboda porušili rozhodnutím alebo opatrením, ústavný súd také rozhodnutie alebo opatrenie zruší.

Podľa § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, môže vrátiť vec na ďalšie konanie.

Podľa § 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah zruší a vec vráti na ďalšie konanie, ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť. V tomto konaní alebo postupe je viazaný právnym názorom ústavného súdu.

Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd rozhodol, že výrokom III napadnutého uznesenia okresného súdu a postupom, ktorý predchádzal vydaniu tohto rozhodnutia, bolo porušené základné právo sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 a jej právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, rozhodol zároveň aj o zrušení výroku III uznesenia okresného súdu sp. zn. 5 Er 533/2015 zo 14. marca 2016 a vec vrátil okresnému súdu v rozsahu zrušenia na ďalšie konanie (bod 2 výroku tohto nálezu). Okresný súd bude po vrátení veci na ďalšie konanie pri opätovnom rozhodovaní o náhrade trov konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 5 Er 533/2015 viazaný právnymi názormi ústavného súdu vyjadrenými predovšetkým v tejto časti nálezu.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 47 ods. 3 ústavy

Sťažovateľka namieta, že napadnutým výrokom uznesenia okresného súdu zo 14. marca 2016 došlo aj k porušeniu jej základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

Ústavný súd konštatuje, že vo vzťahu k tejto časti sťažovateľkou navrhovaného petitu nie je v odôvodnení sťažnosti obsiahnutá žiadna argumentácia, ktorá by relevantným spôsobom mohla zakladať dôvod na vyslovenie porušenia jej základného práva na rovnosť účastníkov konania. Skutočnosť, že okresný súd priznal pôvodnému súdnemu exekútorovi odmenu v sume, ktorá mu podľa príslušných právnych noriem neprislúcha, a naopak novému súdnemu exekútorovi v sume, ktorá mu podľa príslušných právnych noriem prislúcha, sama osebe nemôže zakladať dôvod na vyslovenie porušenia základného práva podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, a to zvlášť z hľadiska procesného postavenia sťažovateľky ako oprávnenej v predmetnom exekučnom konaní. Z uvedeného dôvodu ústavný súd tejto časti sťažnosti nevyhovel (bod 4 výroku tohto nálezu).

III.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom.

Ústavný súd sťažovateľke priznal úhradu za tri úkony právnej služby [prevzatie a príprava zastúpenia a spísanie sťažnosti vykonané v roku 2016 a replika k vyjadreniu predsedu okresného súdu z 5. decembra 2017 podľa § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“)].

Základom pre výpočet úhrady za úkon právnej služby je v danom prípade priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky v prvom polroku 2015 v sume 858 € a v prvom polroku 2016 v sume 884 €. Ústavný súd tak priznal sťažovateľke (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) úhradu trov konania za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2016 (príprava a prevzatie vecí, písomné vyhotovenie sťažnosti) po 143 € a režijný paušál 8,58 € za úkon a za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2017

(replika k vyjadreniu predsedu okresného súdu) po 147,33 € a režijný paušál 8,84 €. Právny zástupca je zároveň platiteľom dane z pridanej hodnoty, preto sa odmena a náhrady zvyšujú podľa § 18 ods. 3 vyhlášky o daň z pridanej hodnoty. Celková úhrada trov konania tak predstavuje sumu 551,19 € (bod 3 výroku tohto nálezu).

Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. decembra 2017